



**RAAHEN PORVARI- JA KAUPPAKOULU
JUHLAVUONNA 2007**



Taitto

Kalle Paakkari / Production Hut

2007 RAAHE



RAAHEN PORVARI- JA KAUPPAKOULU
JUHLAVUONNA 2007

SISÄLTÖ

Johdanto	5
Raahen Porvari- ja Kauppakoulu Suomen koulutusrakennemuutoksissa v. 1983 – 2007	6
▶ Keskiasteen koulu-uudistus	6
▶ Kohti ammattikorkeakoulua	7
▶ Ammattikorkeakouluopetus käynnistyy	7
▶ Keskiasteen koulutuksesta toisen asteen koulutukseen	8
▶ Raahen Porvari- ja Kauppakoulu juhlavuonna 2007	9
<i>rehtori Anja Pirttijärvi</i>	
Laatujärjestelmä kehittämisen työkaluna	11
▶ Arvot	11
▶ Visio ja missio	11
▶ Prosessit keskeisenä kehittämisen kohteena	12
▶ Toiminnan arviointi	12
<i>rehtori Anja Pirttijärvi</i>	
Perusluokahuoneesta monimuotoiseen oppimisympäristöön	13
<i>rehtori Anja Pirttijärvi</i>	
Kirjasto- ja informaatiopalvelujen kehittyminen	14
<i>informaatikko Kari Mäki</i>	
<i>atk-tukihenkilö Hannu Tikka</i>	
Kansainvälinen Raahen Porvari- ja Kauppakoulu	17
<i>lehtori Olli Kuure</i>	
Aikuiskoulutus ja yrityspalvelut	21
<i>aikuiskoulutusjohtaja Tapani Piirala</i>	
Raahen porvari- ja kauppakoulumuseo	23
<i>FM Miska Sliden</i>	
Raahen porvari- ja kauppakoulun oppilasyhdistys ry	25
<i>hallituksen puheenjohtaja Saara-Maija Saarenpää</i>	
Koulun johto, henkilökunta ja opiskelijat Raahen Porvari- ja Kauppakoulun hengen luojina	27
<i>rehtori Anja Pirttijärvi</i>	

JOHDANTO

Raahen Porvari- ja Kauppakoulun perustivat laivanvarustajaveljekset Johan ja Baltzar Fellman vuonna 1882. Oppilaitoksen omistaja on Raahen Porvari- ja Kauppakoulurahastosäätiö. Säätiön hallintoelimiä ovat valtuuskunta ja sen valitsema johtokunta. Oppilaitoksen rehtori toimii säätiön taloudenhoitajana.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu on Suomen ensimmäinen opistotasoista koulutusta antava kauppaoppilaitos. Kauppakouluosasto aloitti toimintansa Raahessa vuonna 1922 ja ylioppilassosasto vuonna 1962. Oppilaitoksen alkuvuosikymmenten opetuskieli ruotsi muuttui syksyllä 1909 suomen kieleksi.


Raahen Porvari- ja Kauppakoulu vietti 100-vuotisjuhliaan vuonna 1982. Juhlavuonna julkaistiin koulun 100-vuotismatrikkeli, joka luo katsauksen oppilaitoksen ensimmäiseen vuosisataan. 125-vuotisjuhluvuonna 2007 julkaistaan kirja, johon on koottu vuosikertomukset 100-vuotisjuhluvuoden jälkeiseltä 25 vuodelta eli vuosilta 1983 – 2007. Vuosikertomuskooste on jatkumo 100-vuotismatrikkelille ja kertoo yksityiskohtaisesti,

mitä Raahen Porvari- ja Kauppakoulussa on viimeisen 25 vuoden aikana tapahtunut.

Juhlavuonna 2007 on myös julkaistu oppilaitoksen vanhasta, arvokkaasta kirjakokoelmasta kertova julkaisu.

Tämän käsillä olevan julkaisun tavoitteena on kuvata Raahen Porvari- ja Kauppakoulua erityisesti 125-vuotisjuhluvuonna 2007 tietyiltä osin taustoittaen myös oppilaitoksen kehittymistä nykymuotoonsa.

Esitän lämpimät kiitokseni kaikille juhluvuoden 2007 valmisteluihin hyvin monin eri tavoin osallistuneille.



Anja Pirttijärvi
rehtori

RAAHEN PORVARI- JA KAUPPAKOULU SUOMEN KOULUTUS- RAKENNEMUUTOKSISSA v. 1983 – 2007

Anja Pirttijärvi



Keskiasteen koulu-uudistus

Raahen Porvari- ja Kauppakoulun 125-vuotisen historian aikana Suomen koulutusrakenne on kokenut lukuisia muutoksia. Oppilaitoksen 100-vuotisjuhlien jälkeen uudelle vuosisadalle lähdettäessä edessä oli jälleen iso muutos vuonna 1983. Suomessa toteutettiin keskiasteen koulu-uudistus. Sen myötä opiskelijat aloittivat opintonsa yleisjaksolla ja siirtyivät sen jälkeen toisena vuonna valitsemalleen erikoistumislinjalle.

Peruskoulupohjaisessa 3-vuotisessa merkonomikoulutuksessa kaupan ja hallinnon peruslinja muodostui yleisjaksosta ja erikoistumislinjoista, joita olivat markkinointi- ja laskentatoimen linjat. Merkantin tutkintoon johtavassa kaksivuotisessa tutkinnossa yleisjakson jälkeen suoritettiin joko myynti- tai toimistotekniikan linja.

Vuonna 1984 ylioppilaille tarjottiin 1. vuoden perusjakson jälkeen erikoistumislinjoina markkinointi-, laskenta-, ATK- tai julkishallinnon erikoistumislinjaa. Tutkinnon suorittaminen kesti tällöin kaksi vuotta. Ylioppilaan oli myös mahdollista suorittaa yksivuotinen myyntilinja.

Lukuvuoden 1984 – 1985 aikana aloitettiin myös merkonomien jatkuokkien kehittäminen. Tutkin-
totavoitteinen aikuiskoulutus käynnistyi syksyllä
1988 yo-pohjaisena iltakoulutuksena.

1980-luvulla Raahen Porvari- ja Kauppakoulun
vuotuinen opiskelijamäärä oli keskimäärin noin
450 opiskelijaa. Opettajia oli keskimäärin vajaa 30
ja muuta henkilökuntaa hieman toistakymmentä.

Kohti ammattikorkeakoulua

1990-luvulle tultaessa Suomen koulutusra-
kennetta alettiin jälleen muotoilla uusiksi.
Oli syntynyt ajatus ammattikorkeakoulun ra-
kentamisesta Suomeen. Raahen Porvari- ja
Kauppakoulu halusi olla mukana uudistuk-
sessa.

Alkoi voimaperäinen oppilaitoksen kehittä-
mistyö. Ammattikorkeakoulu-opetukseen tar-
koitetut opetustilat eli B-rakennus valmistui
vuonna 1993. Tieto- ja informaatiojärjestelmät
uusittiin. Investoinnin arvo rakennuksineen
ja laitteistoineen oli noin 20 milj. markkaa.
Päätoiminen informaattikko aloitti kirjaston
kehittämisen vuonna 1994. Samoin palkattiin
päätoiminen atk-tukihenkilö. Kansainvälistä
toimintaa lähdettiin kehittämään.

Vuosikymmenen alkuvuosina suunnitteilla oli
Pohjanmaan ammattikorkeakoulun luominen.
Raahen Porvari- ja Kauppakoulun lisäksi mu-
kana olisivat Raahen tietokonealan oppilaitos,
Ylivieskan teknillinen oppilaitos sekä Oulais-
ten ja Haapajärven kauppaoppilaitokset. Ky-
seinen hanke ei edennyt toteutukseen asti.

Lukuvuoden 1993 – 1994 aikana oppilaitoksen
keskeisenä kehittämisen painopistealueena oli
Raahen alueen ammattikorkeakoulun luominen.
Sen tavoitteena oli yhdistää talouden, tekniikan
ja muotoilun alat eli Raahen Porvari- ja Kaup-
pakoulun lisäksi hankkeessa olivat mukana
Raahen tietokonealan oppilaitos ja Lybeckerin
käsi- ja taideteollisuusoppilaitos. Valitettavasti
tämäkään sinänsä Raahen hyvin sopiva koulu-
tuskokonaisuus ei saanut vastakaikua ammatti-
korkeakoulusta päättävien taholla.

Lukuvuoden 1996 – 1997 kuluessa ammatti-
korkeakoulun suunta oli kääntynyt yhteistyö-
hön Oulun kanssa. Oulun seudun ammatillisen
koulutuksen kuntayhtymä oli valmis esittämään
opetusministeriölle Raahen Porvari- ja Kauppa-
koulun liittämistä osaksi Oulun seudun ammatti-
korkeakoulua.

Ammattikorkeakouluopetus käynnistyy

Vuonna 1998 Korkeakoulujen arviointineuvosto
kävi arvioimassa Raahen Porvari- ja Kauppakou-
lun kyvyn järjestää ammattikorkeakoulutasoista
koulutusta. Arvioinnissa Raahen Porvari- ja
Kauppakoulun vahvuuksiksi todettiin mm. alu-
eellinen koulutustehtävä, hyvät toimitilat, hyvä
työympäristö, opettajien työelämäkokemus, kir-
jasto- ja informaatiopalvelut ja tietoverkot.

Valtioneuvoston 23.4.1998 tekemän päätöksen
mukaan Raahen Porvari- ja Kauppakoulus-
ta tuli ns. perustana oleva oppilaitos Oulun
seudun ammattikorkeakouluun. Oppilaitos sai
luvan ryhtyä antamaan liiketalouden ammatti-

korkeakoulututkintoon johtavaa tradenomikoulutusta elokuusta 1999 alkaen. Koulutuksen käynnistyttyä Korkeakoulujen arviointineuvosto teki vielä keväällä 2001 arviointivierailun oppilaitokseen arvioidakseen tällä kertaa jo toiminnassa olevaa ammattikorkeakouluopetusta. 7.5.2001 päivätyin arviointilausunnon mukaan ”Raahen Porvari- ja Kauppakoulun liiketalouden koulutusohjelman sekä talouden ja tietotekniikan koulutusohjelman koulutus täyttää hyvin ammattikorkeakouluopintojen järjestämiselle asetetut laatuvaatimukset.” Erityisesti vahvoina alueina arvioinnissa mainittiin koulutuksen ja osaamisen taso, kansainvälinen toiminta, laatutyö, yhteistyö muiden yksiköiden kanssa sekä mahdollisuus valinnaisiin opintoihin.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu hallinnoi liiketalouden ammattikorkeakoulukoulutusta lukuvuodet 1999 – 2002, minkä jälkeen liiketalouden ja entisen Raahen tietokonealan oppilaitoksen toimeenpaneman tekniikan koulutuksen hallinnoinnit yhdistettiin. Osa entisistä Raahen Porvari- ja Kauppakoulun opettajista ja henkilökunnasta siirtyi muutoksen mukana uuden työnantajan palvelukseen. Ammattikorkeakoulu toimi Raahen Porvari- ja Kauppakoulun tiloissa vuoden 2003 kesään asti. Syksystä 2003 alkaen tradenomi- ja insinööri koulutus alkoivat toimia yhdessä entisen tekniikan yksikön tiloissa.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu oli tehnyt merkittävän koulutuksellisen kehitystyön onnistuessaan juurruttamaan tradenomikoulutuksen Raahen. Raahen Porvari- ja Kauppakoulu lähti suuntaamaan kohti uusia haasteita.

Keskiasteen koulutuksesta toisen asteen koulutukseen

1990-luvun Suomessa ammattikorkeakoulu-uudistuksen kanssa samanaikaisesti kulki silloinen keskiasteen koulutus uudistus. Oma koulutusalamme sai olla ensimmäinen ala, joka testasi uusia suunnitelmia. Vuonna 1995 alkoi kaksivuotinen koulutus, joka tuotti merkanteja. Heti kuitenkin huomattiin, että kaksivuotinen koulutus ei anna riittäviä valmiuksia työelämän tarpeisiin ja jo seuraavana vuonna alkava koulutus oli kolmivuotinen. Merkantin tutkinnon suorittaneet saivat mahdollisuuden täydentää opintonsa uuden järjestelmän mukaiseksi kolmivuotiseksi toisen asteen tutkinoksi tai vanhamuotoiseksi opistotutkinoksi. Raahen Porvari- ja Kauppakoulun viimeiset merkantit valmistuivat vuonna 1998.

Ammattikorkeakoulu-uudistus merkitsi opistoasteen koulutuksen lakkaamista vähitellen. Raahen Porvari- ja Kauppakoulun viimeiset peruskoulupohjaiset opistomerkonomit valmistuivat joulukuussa 1999 ja viimeiset yo-pohjaiset opistomerkonomit keväällä 2000.

Aikuisten koulutuksessa käytössä ollut jatkokolinjakoulutus päättyi vuoden 1996 lopussa, koska vuoden 1997 alusta voimaan tuli laki aikuisten ammatillisesta lisäkoulutuksesta.

Näin oli todella monien vaiheiden kautta siirrytty keskiasteen koulutuksesta toisen asteen koulutukseen. Kaupan ja hallinnon alan opiskelijat alkoivat suorittaa 120 opintoviikon laajuista liiketalouden perustutkintoa kolmivuotisena koulutuksena, ylioppilaat kaksi-

vuotisena koulutuksena. Tutkintonimikkeenä säilyi edelleen merkonomi. Tietojenkäsittelyn perustutkintokoulutus, datanomikoulutus, alkoi Raahen Porvari- ja Kauppakoulussa syksyllä 2001.

Jokainen koulutuksen rakenneuudistus on merkinnyt valtavaa työtä opetussuunnitelmiin ja –menetelmien uudistamiseksi. Viimeisin uudistus koski 1.8.2006 alkavaa koulutusta, jolloin opetussuunnitelmiin lisättiin ammatiosaamisen näytöt. Seuraava opetussuunnitelmauudistus on lähtemässä käyntiin ja näillä näkymin vuonna 2010 käyttöön otetaan jälleen uudet opetussuunnitelmat. Vuonna 2008 yhteishakujärjestelmä muuttuu sähköiseksi.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu juhluvuonna 2007

125-vuotisjuhlavuonna Raahen Porvari- ja Kauppakoulu on toisen asteen oppilaitos, joka järjestää perustutkintokoulutusta peruskoulupohjaisille ja ylioppilasohjaisille nuorille sekä aikuisille seuraavan koulutuslaluokituksen mukaan.

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

Liiketalouden perustutkinto, 120 ov, merkonomi

- ▶ Asiakaspalvelun ja markkinoinnin koulutusohjelma
- ▶ Taloushallinnon koulutusohjelma
- ▶ Toimistopalvelun ja tietohallinnon koulutusohjelma

Luonnontieteiden ala

Tietojenkäsittelyn perustutkinto, 120 ov, datanomi

- ▶ Informaatioteknologiapalvelujen ja markkinoinnin koulutusohjelma

Aikuiskoulutus

Perustutkintojen lisäksi aikuisten koulutuksessa asemansa ovat vakiinnuttaneet näyttötutkintopöytäkirjat ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, joita Raahen Porvari- ja Kauppakoulussa ovat

- ▶ Yrittäjän erikoisammattitutkinto
- ▶ Yrittäjän ammattitutkinto
- ▶ Sihteerin ammattitutkinto
- ▶ Myynnin ammattitutkinto
- ▶ Taloushallinnon ammattitutkinto
- ▶ Tietojenkäsittelyn ammattitutkinto

Aikuiskoulutusosasto toteuttaa myös työvoimahal- linnon tilaamaa koulutusta, yritysten henkilöstö- tai muuta koulutusta sekä tietokoneen A-ajokorttikou- lutusta. Aikuiskoulutusosasto hallinnoi ja toteuttaa Palveluyrittäjän kehittämisohjelmaa.

Opiskelijamäärä ja henkilökunnan kokoonpano

Vuonna 2007 Raahen Porvari- ja Kauppakoulun opiskelijamäärä on noin 420. Opiskelijat ovat kotoi- sin noin 30 Suomen kunnasta ja muutama opiske- lija ulkomailta. Päätoimisia opettajia on 18. Lukuun sisältyvät rehtori ja aikuiskoulutusjohtaja. Lisäksi on

muutamia sivutoimisia opettajia sekä aikuiskoulutuksessa runsaasti eri alojen luennoitsijoita. Muuhun henkilökuntaan kuuluvat informaattikko, atk-tukihenkilö, aikuiskoulutuksen koulutus suunnittelija, neljä opinto- ja taloustoimistojen henkilöä sekä viisi kiinteistönhoitohenkilökuntaan kuuluvaa, joista kaksi on sivutoimisia.

Opetussuunnitelmat

Nykyisten 120 opintoviikon laajuisten perustutkintojen opetussuunnitelmat sisältävät yhteisiä opintoja 20 opintoviikkoa, ammatillisia opintoja 90 opintoviikkoa ja vapaasti valittavia opintoja 10 opintoviikkoa.

Yhteisiä opintoja ovat kielet, matematiikka, fysiikka ja kemia, yhteiskunta-, yritys- ja työelämä tieto, liikunta, terveystieto sekä taide ja kulttuuri ja lisäksi muutamat valinnaiset opinnot.

Ammatilliset opinnot jakaantuvat yhteisiin ammatillisiin ja koulutusohjelmakohtaisiin ammatillisiin opintoihin. Yhteisten ammatillisten opintojen (40 opintoviikkoa) tavoitteena on antaa perustutkinnon opiskelijalle laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet liiketalous- ja tietojenkäsittelyalojen eri tehtäviin. Koulutusohjelmakohtaisten ammatillisten opintojen (50 opintoviikkoa) tavoitteena on saavuttaa erikoistunut osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito valitun koulutusohjelman alueella.

Opiskelijat laativat kahden opintoviikon laajuisen oppinnäytetyön. Uusiin tutkintoihin sisältyy 20 opintoviikon laajuinen työssäoppimisjakso. Syksystä 2006 alkaen tutkintoihin lisättiin ammattiosaamisen näyttö.

Näytössä opiskelija osoittaa käytännön työtehtäviä yrityksessä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut opetussuunnitelman perusteiden ammatillisten opintojen tavoitteissa määritellyn työelämän edellyttämän ammattitaidon. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt ovat lisänneet huomattavasti oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä.

Jatko-opinnot

Huomionarvoista toisen asteen koulutus uudistuksessa oli se, että tutkinnot antavat peruskoulupohjaiselle tutkinnon suorittajalle yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin. Peruskoulupohjaisten opiskelijoiden on myös mahdollista suorittaa ylioppilastutkinto merkonomiin ja datanomian opintojen rinnalla.

Asioista, jotka koskevat oppimisympäristöä, opetusmenetelmiä, kirjasto- ja informaatiojärjestelmiä, kansainvälisyyttä, aikuiskoulutusta ja yrityspalveluita sekä opiskelijoita ja henkilökuntaa voitte lukea seuraavilta sivuilta tästä julkaisusta.

LAATUJÄRJESTELMÄ KEHITTÄMISEN TYÖKALUNA

Anja Pirttijärvi

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu on tehnyt järjestelmällistä laadunhallintatyötä 1990-luvun alusta lähtien. 2000-luvulla laadunhallinnan työkaluksi otettiin EFQM-järjestelmä.

Arvot

Oppilaitoksen arvoiksi määriteltiin yhdessä opiskelijoiden ja henkilökunnan kanssa

- ▶ asiantuntijuus, ammatillisuus koulutuksen toteutuksessa
- ▶ myönteinen, yhteistyökykyinen ilmapiiri
- ▶ rehellisyys ja toisen ihmisen kunnioittaminen
- ▶ liike-elämän tapakulttuurin omaksuminen
- ▶ kansainvälisyyteen valmentautuminen

Visio ja missio

Huolimatta 125-vuotisesta historiastaan lähtökoh- ta Raahen Porvari- ja Kauppakoulun toiminnassa

on suunnata tulevaisuuteen. Oppilaitoksen visio ja missio on määritelty seuraavasti:

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu on kilpailukykyinen, uusia oppimis-, tieto- ja opetuskäsitteitä toteuttava liiketalouden ja kaupan sekä tietojen- käsittelyn opintoalojen kouluttaja ja kehittäjä.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu valmistaa yrittäjiä, liike-elämän tapakulttuurin omaksuneita, kansainvälisiä ammattilaisia elinkeinoelämän palvelukseen, Valmistuneet saavat hyvät valmiudet jatko-opiskeluun ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa ja he ovat sisäistäneet elinikäisen oppimisen mallin.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu edistää Pohjois-Suomen ja erityisesti Raahen seutukunnan yritystoimintaa.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu tarjoaa viihtyisän oppimisympäristön, jossa on erinomaiset opetus- tilat ja –välineet sekä informaatiojärjestelmät.

Prosessit keskeisenä kehittämisen kohteena

Raahen Porvari- ja Kauppakoulun EFQM-järjestelmän mukaisen laatutyön keskeisin kehittämis-kohte on kohta Prosessit. Koulutustarjonnalle, opiskelijamäärälle, opetukselle ja oppimisille on asetettu tavoitteet, joita myös säännöllisesti arvioidaan.

Opetuksen ja oppimisen alueella jatkuvan kehittämisen kohteita ovat seuraavat:

- ▶ opetussuunnitelmat
- ▶ opetusmenetelmät
- ▶ opiskelu- ja opetusjärjestelyt
- ▶ opinto-ohjaus ja opiskelijahuolto
- ▶ opiskelija-arviointi
- ▶ työssäoppiminen ja näytöt
- ▶ opettajien työelämäyhteydet
- ▶ kirjasto- ja informaatiopalvelut
- ▶ kansainvälisyys.

Muut Raahen Porvari- ja Kauppakoulun EFQM-laatu-järjestelmän mukaiset kehittämis- ja arviointikohteet ovat johtajuus, toimintaperiaatteet ja strategia, henkilöstö, kumppanuudet ja resurssit, asiakastulokset, henkilöstötulokset, yhteiskunnalliset tulokset sekä keskeiset suorituskykytulokset.

Toiminnan arviointi

Raahen Porvari- ja Kauppakoulun toiminnan laatua arvioidaan säännöllisesti. EFQM-järjestelmään perustuen oppilaitokselle laaditaan vuotuinen toimintasuunnitelma, jossa määritellään kunkin vuoden keskeiset kehittämisen painopisteet. Toiminnan tuloksia arvioidaan eri tavoin. Vuoden 2006 opiskelijatytyväisyyskyselyssä siirryttiin sähköisen arviointiohjelman käyttöön. Henkilökunnan itsearviointeja tehdään sekä kyselyin että kehityskeskustelujen muodossa. Opiskelijoiden työssäoppimisen aikana tehdyissä arvioinneissa työnantajilta saadaan tärkeää palautetta koulutuksen kehittämiseksi. Muita arvioinnin mittareita ovat monet valtiiovallan taholta käytössä olevat koulutuksen laadun ja määrän mittarit.

PERUSLUOKKAHUONEESTA MONIMUOTOISEEN OPPIMISYMPÄRISTÖÖN

Anja Pirttijärvi

Raahen Porvari- ja Kauppakoulun koulurakennukset ovat vuosilta 1891, 1960, 1974 ja 1993. Lisäksi tontilla sijaitsee vuonna 1884 rehtorin asunnoksi suunniteltu rakennus. Vuoden 1993 uudisrakennusprojektin yhteydessä peruskorjattiin kaikki vanhat koulutuskäytössä olevat rakennukset. 2000-luvulla on lisäksi tehty pienempiä rakennusten peruskorjauksia. Opetustilat ovat hyvässä kunnossa.

Nykyaikainen oppimisympäristö on laajentunut perinteisestä luokahuoneesta muihin oppilaitoksen opetustiloihin ja sen lisäksi koulun ulkopuolelle. Raahen Porvari- ja Kauppakoululla on nykyaikainen kirjasto, jossa opiskelijoiden ja henkilökunnan käytössä on kirjallisuutta, sanoma- ja aikakauslehtiä, av-materiaaleja sekä tietokantoja ja elektronisia aineistoja. Kirjaston luku- ja työskentelytilat tietoverkkoyhteyksineen tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet myös opiskelijan itsenäiseen opiskeluun. Päätoiminen informaattikko ohjaa opiskelijoita tiedonhakuun.

Oppilaitoksessa on seitsemän tietokonealuokkaa ohjelmistoineen ja tietoverkkoineen. Niiden toimivuudesta vastaa päätoiminen atk-tukihenkilö. Kieltenopiskelua tehostaa multimediasstudio. Raahen Porvari- ja Kauppakoulun kaksi auditoriota soveltuvat erinomaisesti moniin opetustilanteisiin, joissa tarvitaan monipuolista audiovisuaalista laitteistoa.

Nykyaikainen oppimisympäristö sisältää myös virtuaalisen ympäristön. Raahen Porvari- ja Kaup-

pakoulu on ollut mukana opetushallituksen hallinnoimassa Merkonomin virtuaalikoulu –projektissa sen alusta alkaen vuodesta 1999. Verkkokurssit ovat laajentuneet myös datanomien koulutukseen. Vuosittain jokainen opiskelija opiskelee vähintään kaksi opintoviikkoa verkko-opiskeluna ja saa näin valmiuksia tulevaisuudessa todennäköisesti laajenevaan verkkotyöskentelynä tapahtuvaan opiskeluun.

2000-luvulla oppimisympäristö on laajentunut käsittämään myös yritykset ja muut organisaatiot, kun jokainen opiskelija suorittaa 20 opintoviikon laajuisen työssäoppimisjakson oppilaitoksen ulkopuolella. Työssäoppimisjakson aikana yrityksessä opiskelija myös antaa ammattiosaamisen näytön, jonka työnantajan edustaja ja oppilaitoksen opettaja arvioivat. Raahen Porvari- ja Kauppakoululla on vuosittain noin 100 yrityskontaktia työssäoppimisen toteuttamiseen.

Vielä kauemmas oppimisympäristö laajenee, kun opiskelija lähtee kansainväliseen vaihtoon Raahen Porvari- ja Kauppakoulun kansainvälisissä projekteissa. Tällöin oppimisympäristö voi olla useassa Euroopan maassa tai silloin tällöin myös kauempana.

125-vuotisjuhlavuonna avataan Raahen Porvari- ja Kauppakoulumuseo. Se tarjoaa mainion oppimisympäristön tutustua oppilaitoksen ja koko suomalaisen kaupallisen koulutuksen historiaan.

KIRJASTO- JA INFORMAATIOPALVELUJEN KEHITTYMINEN

Kari Mäki
Hannu Tikka



Muuttuvat haasteet

Korkeakoulujen arviointineuvosto listasi vuoden 1998 raportissaan Raahen Porvari- ja Kauppakoulun yhdeksi vahvuudeksi tietoverkot sekä kirjasto- ja informaatiopalvelut. Vaatimustasoaan korkealla pitänyt neuvosto saattoi todeta riittäviksi kehittämistoimet, joilla kirjasto oli uudistettu vastaamaan korkeakoulutason kirjastotoimen haasteisiin. Kun liiketalouden ammattikorkeakoulutuksen kehittämisvastuu Raahessa siirtyi Oulun seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymälle syksyllä 2002, palvelujen suunnittelussa nousivat esiin osin uudet kysymykset. Miten toisen asteen opetussuunnitelma voi tukea tiedonhankinnan taitojen monipuolista kehittymistä? Kuinka kirjasto voi integroitua opetukseen ja edistää uusien oppimiskäsitusten toteutumista käytännön opetustyössä? Onko tiedonhaun osaamista mahdollista kehittää etäopetuksena tietoverkossa? Kuinka tehdä näkyväksi oppilaitoksen kirjaston rikas historia ja tuoda se tämän päivän toimintaympäristön olennaiseksi osaksi?

Kehittäminen ja palvelut

Kirjaston ja tietopalvelujen suunnitelmallinen kehittäminen alkoi vuonna 1994.

Kirjaston sijaintipaikaksi valittiin arkkitehti Gripenbergin suunnitteleman vanhan koulurakennuksen historiallinen miljöö, suuri juhlasali. Saliin on sijoitettu palvelukeskus, yleis- ja käsikirjastokokoelmat sekä tietokoneet oheislaitteineen. Kirjastokäyttöön

muunnettiin kaksi pääsalin välittömässä yhteydessä ollutta opetustilaa, joista toiseen rakennettiin lehtisali ja lukupaikat. Kolmanteen tilaan valikoitiin ja järjestettiin 2000 niteen otos kirjaston historiallisesta kokoelmasta. Työ tehtiin osana koulun 125-vuosijuhlaan liittyvää kirjastoprojektia. Tilajärjestelyt mahdollistavat huoneen käytön myös erilaisissa neuvottelu- ja koulutustilaisuuksissa sekä ryhmitöissä.

Kirjaston kymmeneltä asiakasmikrolta saavutettavien Internet-aineistojen lisäksi tiedonhakijoiden käytettävissä on koulun verkossa erilaisia tietokantoja, kuten Aleksis-artikkeliviitetietokanta, Helsingin sanomien uutis- ja kirjoitusarkisto sekä Linnea-yhteistietokannat. Kirjaston oma atk-luetteloitu kokoelma sisältää noin 8500 nidettä. Kirjallisuutta hankitaan ensisijaisesti liiketalouden, kaupan ja hallinnon sekä tietojenkäsittelyn aloilta. Asiakkaat voivat tehdä hakuja aineistotietokannasta, varata kirjoja ja uusia lainojaan Internetissä.

Kokoelman historiallisesta osasta kiinnostuneille kirjasto tarjoaa tietokantaperustaisen verkkosivuston. Vanhimmissa kirjoista on palvelun kautta saatavissa myös kuvanäytteitä. Kokoelma on parhaita yli vuosisadan yhtenäisenä säilyneitä koulukirjastokokoelmia Pohjois-Suomessa. Se on avoinna tutkijoille ja harkinnanvaraisesti myös muille vanhan kirjallisuuden ystäville. Kokoelman organisoinnissa ja tutkimuksessa tehdään yhteistyötä korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa.



Kirjaston lehtisaliin on tilattu keskeisimmät paikallis- ja yleisanomalehdet. Aikakauslehtikokoelman runkona ovat bisnes- ja tietojenkäsittelylehdet. Ammattilehtien tuntemusta edistävät opettajien antamat tiedonhallintatehtävät, joissa artikkeleista itsenäisesti haettava tieto ja sen käsittely yhdistyy muuhun lähiopetukseen. Tehtävät kehittävät tiedon hankinnan ja käytön taitoja sekä opiskelijan yhteistyö- ja oppimistaitoja. Tiedonhaun perusteet – kurssilla koulun uudet opiskelijat perehdytetään moderniin, verkottuvaan tiedonhankintaympäristöön. Kriittistä tiedonhankintaa opitaan myös niin nuorille kuin aikuisopiskelijoille tarjottavina verkko-opintoina. Koulutuksensa päätösvaiheessa oppinäytettään laativat opiskelijat voivat osallistua vuorovaikutteisesti aiheenmukaisten kirjallisuus- ja artikkeliviitteiden hakuun tietokannoista. Tiedonhankintaa ohjaa ja kouluttaa päätoiminen informaattikko, joka vastaa myös kirjaston ylläpidosta sekä koulun tietopalvelujen suunnittelu- ja kehittämistehtävistä.

Tieto- ja viestintäteknikka

Kaupallisen- ja opetusalan tekniikan kehittyminen on omalta osaltaan ollut viitoittamassa Raahen Porvari- ja Kauppakoulun reitinvalintoja ajan aalloissa. Nykyisin koulutusohjelmassa oleva datanomikoulutus on vahvasti tekniikkaan nojautuvaa. Myös perusopetuksessa tietotekniikka on jo pitkään ollut arkipäiväinen osa opettajien ja opiskelijoiden kouluelämää monessa muodossa.

Viestintäteknikassa on edetty koulun alkuaikoina hankitusta puhelinyhteydestä nykyisiin ajanmukaisiin ja jatkuvan kehityksen kohteena oleviin tietoverkko-yhteyksiin monipuolisine palveluineen. Ne tukevat normaalin lähiopetuksen lisäksi niin etäopiskelua kuin aktiivista kansainvälistä yhteistyötäkin. Verkotettu ja työasemia opiskelijoiden ja henkilökunnan käytössä on

tällä hetkellä 240 joista 90 on juuri kuluvan lukuvuoden aikana hankittuja. Varsinaisia atk-luokkia on seitsemän, loput työasemista sijoittuvat kirjastoon, henkilökunnan työpisteisiin, neuvottelutiloihin sekä luentotiloihin joissa tietokone ja projektoriyhdistelmien määrää ollaan lisäämässä.

Tietojärjestelmien suhteen ovat avoimen lähdekoodin sovellukset käytännössä osoittautuneet erittäin soveliaiksi ja luotettaviksi. Nykyisin ne ovatkin palveluiden osalta oppilaitoksesamme merkittävässä roolissa tarjoten joustoa ja monipuolisia vaihtoehtoja järjestelmien kehittämisessä. ”Huomisesta ei kukaan tiedä”, mutta tekniikan näkökulmasta kehitys lienee menossa liikkuvampaan ja langattomampaan suuntaan myös oppilaitosympäristössä.

Perinnön jatkumo

Lahjakirjassaan Johan ja Baltzar Fellman määräsivät, että perustettavalla koululla tulee olla kirjasto. Kuvaillessaan opinahjon tarkoitusta ja vahvuuksia oppilaitoksen johtokunta jo vuonna 1888 mainitsee koulun eduksi runsaan kirjaston. Oppilaitoksen juhlavuonna – kunnianosoituksena aiempien sukupolvien työlle - vuosisadan takaista kokoelmaa on esillä vanhan hyllyluokituksen mukaisesti järjestettynä, Internetissä tietokantapalvelun kautta kuvineen saavutettavissa sekä juhlaulkaisuna, jossa kokoelmaa ja sen syntyhistoriaa valotetaan asiantuntija-artikkelein. Kirjasto-projektin koordinaattorina tunnen erityistä kiitollisuutta sukupolvesta toiseen kirjastoa rakentaneita ja siitä huolehtineita opettajia ja johtajia kohtaan. Koulukirjastossa on ja säilyy merkittävä pala Raahen seudun ja Suomen kauppaopetuksen historiaa. Samaan aikaan 2000-luvun Raahen Porvari- ja Kauppakoulun kirjasto tukee vahvasti ja ajanmukaisin keinoin oppilaitoksen ydinprosessia: oppimista.

KANSAINVÄLINEN RAAHEN PORVARI- JA KAUPPAKOULU

Olli Kuure



• Raahen Porvari- ja Kauppakoulu (RPKK) aloitti
 • opintomatkatöiminnan v. 1909. Matkat taikka
 • retket suuntautuivat alussa läheisiin teollisuus-
 • laitoksiin ja yrityksiin, sitten vähitellen yhä kau-
 • emmas, kunnes 1913 käytiin Pietarissa asti.
 • Toiminnan tavoitetta kuvaa seuraava koulun
 • matriikkelin ote v. 1932 (s.77): "Paitsi liikkeisiin
 • ja tehtaisiin on oppilailla tällöin ollut tilaisuus tu-
 • tustua eri paikkakuntien muihin nähtävyyksiin,
 • taidelaitoksiin, museoihin, ja varma on, että
 • monen silmät ovat useammassa kuin yhdessä
 • suhteessa auenneet näkemään toisin ja ym-
 • märtäväisemmin kuin ennen."

• Yhtäjaksoinen ja systemaattinen kansain-
 • välinen opiskelija- ja opettajavaihtotoiminta
 • käynnistyi v. 1992, jolloin RPKK solmi vaihto-
 • sopimuksen tanskalaisen Aarsin oppilaitoksen
 • kanssa. Kansainvälinen toiminta on tapahtunut
 • useissa eri ohjelmissa niihin kuuluvine rahoit-
 • tuslähteineen. Useimmat ohjelmat edellyttävät
 • koulun omaa rahoitusosuutta. Kv-toimintaan
 • suunnataan opettajaresursseja, ja vaihtoihin
 • valitut opiskelijat saavat RPKK:n stipendira-

hastosäätiön henkilökohtaisen stipendin. Koulu on myös tukenut stipendein yksittäisten opiskelijoiden omin avuin suorittamia ulkomaanopiskeluja tai työssäoppimisjaksoja.

Pääperiaatteina kv-toiminnassa on yhtäältä se, että kaikki halukkaat opiskelijat voivat osallistua vaihtoon ainakin kerran koulutuksensa aikana ja toisaalta se, että kaikki kv-toiminnasta kiinnostuneet opettajat voivat vuoronperään osallistua eri hankkeisiin.

Nykyisin opiskelijoiden kv-toiminnan aikana suoritettavat opintojaksot dokumentoidaan henkilökohtaiseen Europassiin. Viime vuosina RPKK:n verkkolehti www.bothnia.net on toiminut erinomaisena kv-toiminnan työkaluna, sekä tiedottajana, yhteistoimintatilana että tulosten julkaisijana. Koulun englanninkieliset kotisivut ovat maailmanlaajuinen näyteikkuna.

Nordplus Junior

Pohjoismaisen ministerineuvoston rahoittaman ohjelman puitteissa vaihtoja on järjestetty yhtäjaksoisesti vuodesta 1993 lähtien, ensin em. Aarsin ja myöhemmin Randersin kanssa. Vaihtoihin osallistuu 6 - 10 opiskelijaa ja 1 - 2 opettajaa molemmin puolin. Työskentely tapahtuu projektimuotoisena vuosittain vaihtuvien teemojen puitteissa. Nordplus-ohjelman realistisuus, vähäbyrokraattisuus ja vaivattomuus on tehnyt siitä RPKK:n kv-toiminnan turvallisen rungon.

Eu-ohjelmat

Erasmus

RPKK oli ammattikorkeakouluopetuksensa kautta ns. Erasmus-kelpoinen vuoteen 2002 asti. Ohjelman puitteissa koulullamme vieraili 3 - 6 kuukauden jaksoissa yksittäisiä opiskelijoita tai pieniä ryhmiä Skivestä ja Randersista, Tanskasta ja Hildesheimista, Saksasta. Vastaavasti muutama oma opiskelijamme kävi Randersissa/Portsmouthissa (Randersin kv-ryhmän mukana), Paisleyssa, Skotlannissa ja Bifröstissä, Islannissa.

Erasmus-ohjelman puitteissa opettaja-asiantuntijavaihtoja tehtiin Islannin, Saksan ja Tanskan kanssa molemmin päin. Vaihtoihin osallistuneet yksittäiset opettajat opettivat viikon ajan omaa aineettansa ja Suomi -tietoutta.

Leonardo da Vinci

Leonardo -kehittämishankkeissa eri EU-maiden ammatillisten oppilaitosten opettajat työskentelevät yhteisissä projekteissa sovittujen teemojen mukaisesti. RPKK on osallistunut kahteen peräkkäiseen kehittämishankkeeseen, joissa molemmissa on keskitytty kaksikieliseen opetukseen. Ensimmäisessä hankkeessa 1998 - 2000 mukana olivat Erfurt ja Jena, Saksa, Lontoo ja Leeds, Englanti, sekä Dublin, Irlanti. Toisessa hankkeessa mukaan tulivat lisäksi Szeged, Unkari, Porto, Portugali, Tartto, Viro sekä Langres ja Nancy, Ranska v. 2002 - 2005. Hankkeiden työkokouksiin, joita

pidettiin kaksi kertaa vuodessa, osallistui 2 – 4 RPKK:n opettajaa. Kaksi kokouksista järjestettiin Raahessa. Molempia hankkeita koordinoi Erfurt. Hankkeen puitteissa järjestettiin opettajille kaksi kertaa viikon pituinen kielikoulutus Lontoossa. Molempiin osallistui kaksi RPKK:n opettajaa. Opettaja-asiantuntijavierailun Lontooseen teki yksi RPKK:n opettaja, joka vierailunsa aikana opetti markkinointia British Airwaysin henkilökunnalle.

Leonardo -liikkuvuushankkeiden puitteissa Jenasta vieraili 20 opiskelijan ryhmä v. 2000 kahden viikon ajan. RPKK:ssa vieraili 12 opiskelijan ja kahden opettajan unkarilainen ryhmä kolmen viikon ajan v. 2004. RPKK:sta vieraili vastaanotuksella 11 opiskelijaa ja kahden opettajan ryhmä Tartossa, Virossa v. 2006.

Comenius

Comenius –kehittämishankkeet on yleensä tarkoitettu toisen asteen opettajille ja rehtoreille. Kehityskohteena on opetus yleisemmin ottaen sekä eri maiden kulttuurit. RPKK on osallistunut kahteen hankkeeseen. Ensimmäisessä hankkeessa mukana olivat v. 1997 Wien, Itävalta ja Limerick, Irlanti. Tuolloin aiheena oli kulttuurien vertailu. Toisessa hankkeessa 2003 – 2005 mukana olivat Wien, Itävalta, Doupnitsa, Bulgaria ja Varsova, Puola. Hankkeessa kehitettiin opetusteknologisia sovellutuksia. Hankkeiden työkokouksiin osallistui yleensä kaksi opettajaa RPKK:sta. Hankkeen yhteydessä bulgarialainen opiskelijaryhmä vieraili Raahessa ja yksi

RPKK:n viiden opiskelijan ryhmä Wienissä. Yhteensä kolme työkokousta pidettiin Raahessa. Molempia hankkeita koordinoi Wien.

Comenius –hankkeessa suoritettiin myös muutamia viikon pituisia opettaja-asiantuntijavierailuja Wieniin ja Limerickiin. Syksyllä 2006 Szegedissä pidetyssä valmisteleavassa kokouksessa päätettiin jättää virtuaalisen viestinnän pedagogisia sovelluksia käsittelevä anomus kaksivuotista hanketta varten. Hanketta koordinoi RPKK ja siihen osallistuvat ainakin Szeged ja Varsova. Anomusta koskeva päätös tehdään kesällä 2007. Syksyllä 2006 RPPK ja Raahen ammattioppilaitos pitivät opiskelijaliikkuvuutta valmisteleavan kokouksen Raahessa. Kokoukseen osallistuivat Suhl, Sonneberg ja Erfurt Saksasta. Hankkeet ovat kahdenvälisiä ja kaksivuotisia. Hankkeiden puitteissa suoritetaan kaksi viikkoa kestäviä 10 opiskelijan ja kahden opettajan vaihtoja pääteemana yrittäjäyys. Anomusta koskeva päätös tehdään kesällä 2007.

Kansainvälisten hankkeiden rahoitus

Pohjoismaiden ministerineuvoston ja EU:n myöntämien rahoitusten lisäksi opetushallitus on myöntänyt määrärahoja kansainväliseen toimintaan. Rahoitusta on saatu yksittäisiin 4 – 6 opiskelijan ja mukana seuraavan opettajan 2 – 4 viikon liikkuvuushankkeisiin, jotka ovat suuntautuneet Lontooseen ja Dubliniin v. 2000 – 2003. Hankkeiden teemat ovat

liittyneet kaupallisiin aineisiin. Uusimmassa opetushallituksen rahoittamassa hankkeessa 10 opiskelijaa ja kaksi opettajaa vieraillee Szegedissä keväällä 2007 kahden viikon ajan. Hankkeen teema on reaaliaikainen vuorovaihtus internetissä. Lähes kaikissa ohjelmissa edellytetään koulun omaa rahoitusosuutta, jonka vaihteluväli on 40 – 25 prosenttia. Opilaitoksen omasta rahoitusosuudesta vastaa koulun stipendirahastosäätiö.

Eu-täydennyskoulutus opettajille

RPKK:n opettaja osallistui v. 2003 kahden viikon täydennyskoulutukseen Düsseldorfissa, Saksassa. 1990-luvun lopulla RPKK järjesti Oulun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen kanssa laajan kaksivuotisen kaksikielisen opetuksen koulutuksen koko opettajakunnalle. Tällä koulutuksella luotiin pohja sille, että suuri osa opettajista on vuosien varrella osallistunut erityyppisiin kehittämis- ja liikkuvuushankkeisiin.

Yhteenveto

RPKK:n kansainvälinen toiminta on vuosien saatossa vakiintunut koulun johdon kannustama ja tukemana. Tällä hetkellä käytännössä kaikki halukkaat opiskelijat voivat vieraila ulkomailla ja suorittaa jonkun opintojakson opiskelijavaihtohankkeeseen osallistumalla. Heidän opintosuorituksensa merkitään Europassiin.

RPKK suuntaa kv-toimintaan välttämättömiä henkilöresursseja. Kuitenkin yksittäisen opettajan osallistuminen eri hankkeisiin edellyttää aina omaa henkilökohtaista vilpittömyyttä ja pyyteetöntä kiinnostusta ja panostusta yhtäältä ammatilliseen kehittämiseen ulkomaisten kollegoiden kanssa ja toisaalta työskentelyyn opiskelijaryhmän kanssa vieraassa kulttuurisessa ja oudossa ympäristössä. Opettajien kansainvälinen toiminta perustuu pedagogisiin periaatteisiin. Koulujen kansainvälistymisen merkitystä painotetaan useilla eri tahoilla, mutta käytännössä kansainvälisyyttä toteuttavat opettajat ja rehtori.

AIKUISKOULUTUS JA YRITYSPALVELUT

Tapani Piirala



Katsaus aikuiskoulutuksen toimintaan

Raahen Porvari- ja Kauppakoulun aikuiskoulutuksen suuntaviivat määriteltiin jo vuonna 1863, kun perustajaveljekset Johan ja Baltzar Fellman huomioivat Raahen Porvari- ja Kauppakoulun lahjoitusasiakirjassaan myös aikuisväestön erityiset koulutustarpeet. Fellmanin veljesten mukaan aikuisten osaaminen ja kokemus tulisi huomioida opetuksen järjestämisessä. He loivat siis lähes 150 vuotta sitten perustan henkilökohtaistamiselle.

Aikuiskoulutus- ja yrityspalveluja, kuten myös koko oppilaitosta, on aina muokannut oman toimintaympäristön lisäksi opetusviranomaisten ratkaisut koulutusjärjestelmästä ja tutkintorakenteista. Porvarikoulu on ehtinyt muutoksiin usein ensimmäisten joukossa. Tämän päivän koulutuksen haasteet perustuvat supistuviin ikäluokkiin ja aikuisena tapahtuvaan jatkuvaan kouluttautumiseen. Aikuisen tarpeet vaativat yhä henkilökohtaisempia koulutusratkaisuja.

Opetusviranomaisten, ehkä osittain kaavamaisena strategiana on ollut luoda ammattiopistoja, joissa on laajasti sekä nuorten että aikuisten koulutusta. Tämä työ on vielä kesken ja tulee koskettamaan suoraan tai epäsuoraan myös niitä oppilaitoksia, jotka toimivat yksityisinä organisaatioina. Kun tasavertaiset kehittämisresurssit taataan myös valtavirrasta poikkeaville koulutusorganisaatioille, kuten Raahen Porvari- ja Kauppakoululle, varmistetaan myös koulutusmarkkinoiden toimivuus. Kuten yrityselämässäkin, tehokkaat toimijat löytyvät usein sekä pienistä että suurista toimijoista. Hallinnollisen kasvun sijasta tulisi tarkastella koulutuksen toiminnallista tehokkuutta sekä asiakkaiden saavuttamaa todellista lisäarvoa.

Tämän päivän tuotteita ovat aikuisten perustutkinnot sekä henkilöstön ja yrittäjien tarpeisiin räätälöidyt ammatti- ja erikoisammattitutkinnot. Porvarikoulu kaipaa lisää taloudellisia resursseja lisäkoulutusrahoihin, joilla tuotetaan erityisesti ammatti- ja erikoisammattitutkintoja. Tänä päivänä Raahen seutukunnan elinkeinoelämän tarpeet räätälöidyissä eri kaupan ja palveluiden alojen

tutkinnoissa olisi noin 50 – 90 tutkintoa vuosittain, kun käytännössä pystytään vastaamaan vain noin 30 tutkinnon suorittajan osaamisen päivittämisestä. Oppilaitoksen perustutkintoihin tulee lisätä työelämälähtöisiä toteutusmalleja. Samalla pitää huolehtia osan aikuisväestön kaipaamien perustaitojen kehittämisestä. Tämä vaatii pedagogisten mallien kehittämistä sekä asiakastarpeiden parempaa tunnistamista. Aikuisten ja nuorten kouluttaminen samassa organisaatiossa on vahvuus, mutta myös pedagoginen ja toiminnallinen haaste.

Aikuiskoulutuksessa on nähtävillä se, että työelämä vaatii räätälöityjä, työelämälähtöisiä tutkintoja. Osa aikuisväestöstä kaipaa myös oppilaitosmaista tutkintojen järjestämistä puuttuvien perustaitojen kehittämiseksi. Nämä tavoitteet voidaan saavuttaa joustavissa tai erikoistuneissa toimintamalleissa.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulun aikuiskoulutus haluaa myös jatkossa säilyä notkeana toimijana alati muuttuvilla aikuiskoulutuksen markkinoilla

RAAHEN PORVARI- JA KAUPPAKOULUMUSEO

Miska Sliden



• Ajatus Raahen Porvari- ja Kauppakoulun omasta
 • museosta kyti pitkään koulun rehtorin ja opetta-
 • jakunnan, erityisesti lehtori Jorma Pekkolan ja
 • lehtori Irmeli Rossello Ramónin mielissä. Palaset
 • alkoivat loksahdella paikoilleen, kun hallinnon
 • toimistotiloina palvellut entinen rehtorin asuintalo
 • jäi tyhjilleen kesällä 2004. Siitä vapautuivat mu-
 • seolle sopivat tilat. Lopullisen sysäyksen toimeen
 • tarttumiselle antoi lähestyvä 125-vuotisjuhla, jota
 • alettiin suunnitella loppuvuodesta 2005. Museon
 • avaaminen haluttiin osaksi juhlavuoden tapah-
 • tumia, joten asiaa valmistelemaan perustettiin
 • museotyöryhmä. Alustavien suunnitelmien jälkeen
 • työryhmä päätyi palkkaamaan projektiin ulkopuo-
 • lisen suunnittelijan. Tavoitteena oli luoda museo,
 • joka antaisi elämyksiä niin koulun entisille kuin
 • nykyisillekin opiskelijoille ja opettajille sekä kaikille
 • oppilaitoksen historiasta kiinnostuneille.

• Aineistosta ei ollut pulaa. Koulun historiaa on sel-
 • vitetty kahdessa matrikkelissa (julkaistu vuosina
 • 1932 ja 1982), ja alkuperäistä asiakirjamateriaalia
 • koulun varhaisimmista vaiheista lähtien on säilynyt
 • runsaasti. Museossa on esillä niin aitoja asiakirjoja

kuin skannattuja kopioitakin. Arvokkaimpia alkuperäisdokumentteja, esimerkiksi Johan Fellmanin lahjoituskirjaa, säilytetään koulun arkistoholvissa näyttelyvitriiniä ihanteellisemmissä olosuhteissa.

Esineistön suhteen vallitsi suoranainen runsaudenpula, sillä opetusvälineistöä, kalusteita ja muuta materiaalia on koulun 125-vuotisen toiminnan aikana säilyttänyt vanhan koulurakennuksen vintille suuret määrät. Museon esineistö onkin peräisin koulun omista varastoista muutamia yksittäisiä esineitä lukuun ottamatta. Esineiden kertomaa tarinaa täydentävät teksti- ja kuvataulut. Valokuvia löytyi koulun omista kätköistä jonkin verran, ja Raahen museon valokuvakokoelmasta saatiin tarvittavaa täydennystä kuvitukseen.

Museotilana palvelee koulun pihapiirissä sijaitseva vuonna 1884 koulun johtajan asunnoksi rakennettu puutalo. Kaunis vanha rakennus korkeine huoneineen luo arvokkaat puitteet näyttelylle, joka on koottu neljään toisiinsa yhteydessä olevaan huoneeseen. Huoneiden tunnelma vaihtelee teemojen ja esiteltävän aikakauden mukaan. Museonäyttely etenee kronologisesti, mutta poikkeaa välillä sivupoluillekin.

Ensimmäisessä huoneessa tutustutaan 1800-luvun Raahen ja Fellmanin veljeksiin Baltzariin ja Johaniin, jotka avokätisellä rahalahjoituksellaan mahdollistivat Raahen Porvari- ja Kauppakoulurahaston ja myöhemmin itse koulun perustamisen. Oppilaitoksen alkuvaiheet havainnollistuvat esillä olevan opetus- ja havaintomateriaalin avulla. Koulun alusta lähtien toiminut kirjasto on myös ansainnut omat vitriininsä tässä tilassa, vaikka

sillä on 125-vuotisjuhla-ajan omakin näyttelynsä.

Toinen näyttelyhuone kertoo koulun opettajista ja opiskelijoista. Opettajien maailmaa kuvaa 1900-luvun alun tyyliin toteutettu opettajainhuonenuurkaus komeine sohvineen ja jugend-kattokruunuineen. Värikästä opiskelijaelämää valottavat muun muassa huolella toimitetut oppilaskunnan lehdet ja vanhat ”protokollat” eli kokouspöytäkirjat sekä urheilupalkinnot.

Kolmannessa huoneessa nähdään, miten merkittävästi Suomen lähihistorian sodat vaikuttivat Raahen Porvari- ja Kauppakoulun toimintaan. Koulurakennus joutui sota-aikoina useiden muiden julkisten rakennusten tavoin armeijan käyttöön. Koulunkäynti keskeytyi ja koulun miesväki osallistui taisteluihin niin kansalaissodan kuin talvi- ja jatkosodankin aikana. 1950-luku puolestaan oli suurten uudistusten aikaa. Uutta, entistäkin käytännölläheisempää opetusta kuvaa museoon rekonstruoitu harjoitusmyymälä vaakoineen, kassakoneineen ja vanhoine tuotepakkauksineen.

Neljäs huone palauttaa mieliin 1960- ja 1970-luvun, jolloin uusinta uutta olivat kirjanpitokoneet, taskulaskimet ja tietokoneet. Muun muassa koulun ensimmäinen etäpääte on näyttelyssä mukana. Museo päättää tarinansa 1970-luvun puoliväliin, jolloin koulun oppilasmäärä oli kaikkein suurimmillaan.

Näyttelyn lisäksi museossa on tietokoneita, joiden avulla voi tutustua oppilaiden tuottamaan digitaaliseen materiaaliin. Museo on avoinna yleisölle tilauksesta.

RAAHEN PORVARI- JA KAUPPAKOULUN OPPILASYHDISTYS RY

Saara-Maija Saarenpää



• Jo toimintansa alkuvuosina Raahen Porvari- ja
• Kauppakoulussa aloitti toimintansa myös oppi-
• laskunta, jolla oli tapana kokoontua omiin neu-
• vonpitoihinsa joka lauantai. Näitä kokouksia kut-
•uttiin nimellä konventsmöte, ja oppilaskuntaa
• puolestaan nimellä konvent. Säännöt konventin
• toimintaa varten hyväksyttiin 10.12.1892.

• Oppilasyhdistyksen nimi on vaihdellut muu-
• tamia kertoja vuosien varrella. Konventti vuo-
• desta 1883 alkaen 1920-luvulle saakka, Toveri-
• kunta 1920-luvulta vuoteen 1944, Kiltakunta v.
• 1947 - 1970 ja vuoden 1973 lopulla tuli nimeksi
• Raahen Porvari- ja Kauppakoulun Oppilasyh-
• distys ry.

• Oppilasyhdistys on julkaissut myös omaa leh-
• teä. Ensimmäiset lehdet julkaistiin 1890-luvul-
• la ja ne olivat ruotsinkielisiä. Koulun muuttua
• suomenkieliseksi lehdenkin kieli vaihdettiin
• suomeksi. Oppilasyhdistyksen pöytäkirjatkin
• ovat olleet ruotsiksi kirjoitettuja koulun ollessa
• ruotsinkielinen vuoteen 1909 asti.

Raahen Porvari- ja Kauppakoululta on lähtöisin merkonomien tupsulakki, jonka sen aikainen oppilasyhdistys hyväksyi. Lakkiasiaa käsiteltiin oppilaskunnan kokouksessa 25.11.1893, jossa oppilaskunnan hallitus suositti lakkikomitean ehdotuksen hyväksymistä. Sen jälkeen koko oppilaskunta päätettiin kutsua koolle lakkiehdotuksen esittämistä varten. 27.11.1893 ehdotus hyväksyttiin ja merkonomien valkolakkitupsu oli syntynyt. Ensimmäiset merkonomit lakitettiin lukukauden päättäjäistilaisuudessa 15.6.1894 ja sieltä se on levinnyt muihinkin kauppaoppilaitoksiin.

Oppilasyhdistys ylläpitää kirjakauppa Mercuria, joka on toiminut vuodesta 1900 lähtien. Mercurista opiskelijat saavat ostaa tarvitsemansa oppikirjat, muun opiskelumateriaalin ja monistuspalveluita. Lisäksi oppilasyhdistyksen toimintaan kuuluu ylläpitää koulullamme ruokala-kahvio Merkanttiniina, jossa työskentelee ammattitaitoinen henkilökunta. Ruokala toimii oppilasruokalana sekä henkilökunnan työpaikkaruokalana.

• Oppilasyhdistyksellä on ammattitaitoisen henkilökunnan ja aktiivisen seitsenhenkisen hallituksen lisäksi myös erilaisia toimikuntia, joiden puitteissa järjestetään erilaisia tapah-
• tumia ja ajanviettomahdollisuuksia koulumme opiskelijoille.

• Hallitus valitaan oppilasyhdistyksen sääntö-
• määräisessä syyskokouksessa vuodeksi ker-
• rallaan. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja,
• varapuheenjohtaja, sihteeri ja neljä jäsentä.
• Hallituksen tehtävänä on valvoa ja hoitaa yh-
• distyksen asioita, panna täytäntöön yhdistyk-
• sen kokouksen päätökset sekä valvoa yhdis-
• tyksen rahavarojen ja omaisuuden hoitoa.

• Oppilasyhdistystoiminnallamme on pitkät
• perinteet, jotka kantavat hedelmää yhä edel-
• leen.

KOULUN JOHTO, HENKILÖKUNTA JA OPISKELIJAT RAAHEN PORVARI- JA KAUPPAKOULUN HENGEN LUOJINA

Anja Pirttijärvi



• Raahen Porvari- ja Kauppakoululla on ollut
• kunnia saada johtoelimiinsä valtuuskuntaan
• ja johtokuntaan motivoituneet, oppilaitoksen
• menestymisestä välittävät ja kiinnostuneet
• henkilöt. Hyvä yhteistyö päättävien elimien
• ja käytännön työtä koulussa tekevien hen-
• kilöiden välillä luo luottamuksellisen pohjan
• oppilaitoksen vakaalle kehittämiselle ja päi-
• vittäiselle työskentelylle.

• Raahen Porvari- ja Kauppakoulun arvoihin ja
• toimintatapoihin kuuluu kantaa vastuuta siitä,
• että oppilaitoksessa vallitsee myönteinen,
• yhteistyökykyinen ilmapiiri. Rehellisyys ja
• toisen ihmisen kunnioittaminen ovat arvoina
• tärkeitä.

• Oppilaitoksen johtamisen keskeisiä periaat-
• teita ovat henkilöstön ja opiskelijoiden oikeu-
• denmukainen, tasavertainen ja tasa-arvoinen
• kohtelu sekä läpinäkyvä ja demokraattinen
• päätöksenteko. Oppilaitoksen rehtorina voi
• toivoa, että hyvä työilmapiiri saa voimansa
• näistä periaatteista.

SWOT-analyysissä vuonna 2003 henkilöstön näkemyksiä Raahen Porvari- ja Kauppakoulun vahvuuksista kartoitettaessa yksi henkilökunnan edustaja totesi: *"Hyvä yhteistyö, rehellisyys ja avoimuus rehtorin ja opettajien välillä sekä opettajien välillä. Heijastuu opiskelijoiden opetukseen ja suoraan myös opiskelijoihin. Avoimuus heijastuu työyhteisössä työskentelyyn kokonaisuudessaan"*.

Henkilökunnan sitoutumista Raahen Porvari- ja Kauppakouluun osoittaa se, että vuosien varrella useat henkilökuntaan kuuluvat ja kuuluneet ovat työskennelleet oppilaitoksessa yli 30 vuotta.

Vuonna 2006 tehdyssä opiskelijatytytyväisyyskyselyssä opiskelijoita pyydettiin ilmaisemaan mielipiteensä Raahen Porvari- ja Kauppakoulun arvoista seuraavasti: *"Arviointiasteikolla 1 – 5 arvioi, miten mielestäsi alla mainitut arvot todentuvat jokapäiväisessä oppilaitoksen toiminnassa."* Arvioitavina olivat asiantuntijuus koulutuksen toteutuksessa, ilmapiiri, rehellisyys ja toisen ihmisen kunnioittaminen, liike-elämän tapakulttuurin

omaksuminen ja kansainvälisyyteen valmentautuminen.

Ilmapiiristä opiskelijat antoivat keskiarvoksi lasketun arvosanan 4,13. Kaikki arvot mukaanluettuina keskiarvo oli 4,0.

Raahen Porvari- ja Kauppakoulun hengen luovat kaikki kouluuyhteisöön kuuluvat. Kiitos hyvästä yhteishengestä ja hyvästä ilmapiiristä kuuluu kaikille työ- ja kouluuyhteisön jäsenille.



Raahen Porvari- ja Kauppakoulu
huomisenkin suunta jo 125 vuotta